

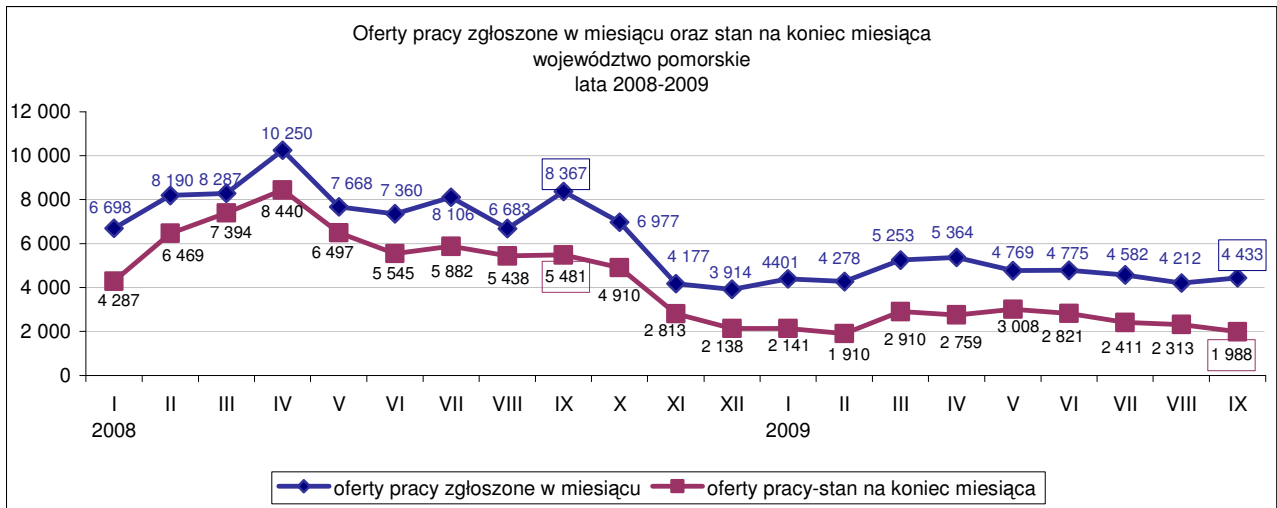
Rynek pracy województwa pomorskiego w III kwartale 2009 r.

- W województwie pomorskim w okresie styczeń-wrzesień 2009 r., w odniesieniu do tego samego okresu w roku poprzednim nie odnotowano poprawy sytuacji w gospodarce, ale kontynuację negatywnych zmian w jej głównych obszarach. Przedsiębiorstwa nadal notowały niższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu, zmniejszeniu uległa także wartość produkcji budowlano-montażowej, pomimo niewielkiego wzrostu sprzedaży detalicznej, spadła sprzedaż hurtowa przedsiębiorstw handlowych, jedynym pozytywnym aspektem był wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw. Nadal spadało przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, głównie w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie oraz przetwórstwie przemysłowym. Pracodawcy w większym stopniu planowali redukcję zatrudnienia aniżeli jego zwiększenie. Stale spadała liczba ofert pracy przy jednoczesnym wzroście stopy bezrobocia i liczby bezrobotnych, głównie mężczyzn i osób młodych. Nadal wśród bezrobotnych przeważają kobiety (56,0% w końcu września).
- Na koniec września 2009 r. liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON wynosiła 246,8 tys., co wskazywało na wzrost o 3,3% w odniesieniu do września 2008 r. Przedsiębiorstwa te działały głównie w sektorze prywatnym (96,8%), w tym były to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (74,3% wszystkich przedsiębiorstw), których działalność skupiała się w sekcji handel i naprawy (24,9%) oraz obsługa nieruchomości i firm (18,8%).
- W okresie od stycznia do września 2009 r. w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego nastąpił 2,0% spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw do poziomu 271,5 tys. osób (w kraju zmalało o 0,9%). Zatrudnienie zredukowano głównie w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 9,9%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 7,4%). Wzrost zatrudnienia odnotowano natomiast w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 9,3%) oraz informacja i komunikacja (o 8,3%).
- Pomimo spadku zatrudnienia, w porównaniu do III kwartału 2008 r., przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 2,5 %, i wyniosło 3 291,71 zł (w kraju wzrosło o 4,6% i wyniosło 3 281,10 zł).
- W III kwartale 2009 r. wskaźnik zatrudnienia¹ ludności w wieku 15 lat i więcej w stosunku do analogicznego okresu roku 2008 zmniejszył się o 1,4 pkt proc. W omawianym okresie w województwie pomorskim wskaźnik wyniósł 48,5%, natomiast w kraju osiągnął poziom 50,9% (spadek o 0,1 pkt proc.).

---

¹ Wskaźnik zatrudnienia (według metodologii BAEL) – procentowy udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

➤ W okresie od stycznia do września 2009 r. kontynuowany był spadek liczby zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy (PUP) województwa pomorskiego ofert pracy. W omawianym okresie pracodawcy zgłosili 42,1 tys. ofert, co wskazywało na spadek o 29,5 tys., tj. o 41,3% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Jednocześnie w tym samym okresie znacznie wzrosła liczba rejestrujących się w PUP bezrobotnych o 34,0 tys. osób, tj. o 34,6%. Warto zauważyć, że tylko w III kwartale 2009 r. liczba ofert pracy w województwie spadła o 42,9% (9,9 tys.) w stosunku do III kwartału roku poprzedniego, a liczba rejestrujących się bezrobotnych w tym okresie wzrosła o 33,2% (11,6 tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01.

- Począwszy od stycznia 2008 r. zauważyć można tendencję spadkową zarówno ofert pracy zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy w poszczególnych miesiącach jak i ofert pozostających w dyspozycji PUP na koniec miesiąca. W okresie od stycznia do września 2009 r. pracodawcy zgłosili 42 067 ofert pracy, natomiast w tym samym okresie roku poprzedniego 71 609 ofert, tj. o 29 542 (41,3%) ofert więcej. Największy liczbowy spadek ofert pracy odnotowano w Gdańsku o 6 772 oferty (55,8%), w powiecie tczewskim o 5 025 ofert (65,2%) oraz w Gdyni o 3 795 ofert (47,6%).
- W 2009 r. potrzeby kadrowe uzupełniane były przez krótkoterminowe zatrudnianie cudzoziemców pochodzących z państw graniczących z Polską, tj. Białorusi, Rosji, Ukrainy oraz Mołdawii. W okresie od stycznia do września 2009 r. zarejestrowano w powiatowych urzędach pracy 3,0 tys. oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom (o 0,6 tys. mniej niż w tym samym okresie poprzedniego roku), zwłaszcza w przemyśle i budownictwie. Najwięcej oświadczeń dotyczyło obywateli Ukrainy 2,6 tys. tj. ok. 90,0%.
- W III kwartale 2009 r. obserwowano tendencję wzrostową liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego. Na koniec września 2009 r. w województwie pomorskim zarejestrowanych było 86,4 tys. bezrobotnych, co wskazywało na wzrost w stosunku do grudnia 2008 r. o 27,5% (18,7 tys. osób). Znaczący wzrost, w tym okresie, odnotowano w powiecie gdańskim o 75,0% (764 osoby), w Gdańsku o 60,3% (2 909 osób) oraz w Gdyni o 51,3% (1 171 osób). Obserwowany wzrost liczby bezrobotnych w Pomorskiem (o 27,5%) był, po województwie wielkopolskim (o 30,7%), największy w kraju.

- Analogicznie do wzrostu liczby bezrobotnych, wzrosła w województwie pomorskim stopa bezrobocia, która na koniec września 2009 r. osiągnęła poziom 10,5%, co wskazywało na wzrost w stosunku do grudnia 2008 r. o 2,1 pkt proc. Stopa bezrobocia w Pomorskiem utrzymuje się na poziomie niższym niż w kraju, we wrześniu różnica ta wynosiła 0,4 pkt proc. (stopa bezrobocia w kraju - 10,9%).
- W powiatach województwa pomorskiego nadal występowało wysokie zróżnicowanie stopy bezrobocia. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach wchodzących w skład Trójmiasta, czyli tych w których skupia się największa aktywność gospodarcza regionu (w Sopocie – 2,7%, w Gdyni – 3,4% oraz w Gdańsku – 4,1%). Powiatem charakteryzującym się najwyższą stopą bezrobocia był powiat sztumski, w którym stopa bezrobocia na koniec września 2009 r. wyniosła 22,9%.
-

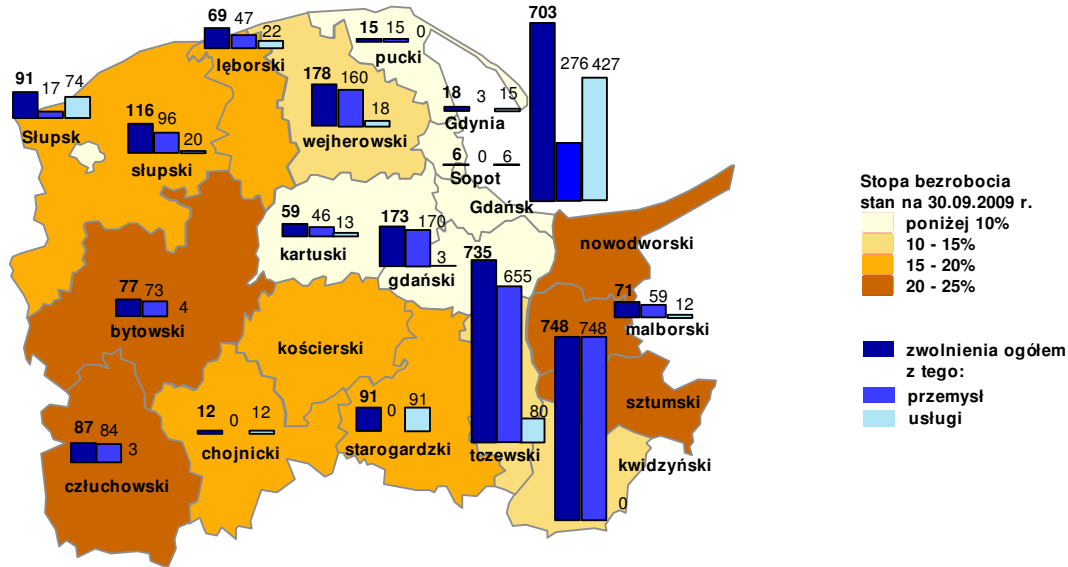

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS – 01

- W okresie od stycznia do września 2009 r. kontynuowany był wzrost zwolnień pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W omawianym okresie zostało zwolnionych 3 249 osób, co wskazywało na ponad 5-krotny wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego (w okresie 9 miesięcy 2008 r. zwolniono 639 osób), najwięcej zwolnień dokonano w marcu 2009 r. (843 osoby). Zauważyć można, że w ciągu analizowanego okresu w powiatach województwa pomorskiego charakteryzujących się niższym poziomem stopy bezrobocia oraz skupiających na swoim terenie dużo firm przemysłowych, dominował wysoki poziom zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Odwrotna sytuacja przedstawiała się w powiatach o stałe wysokiej stopie bezrobocia, gdzie głównie działają firmy handlowe i usługowe.

Stopa bezrobocia oraz zwolnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy dokonane

w okresie od stycznia do września 2009 r. według powiatów oraz sektorów ekonomicznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS – 01

Pod względem liczby zwolnionych osób (powyżej 700) dominowały trzy powiaty: kwidziński, tczewski oraz m. Gdańsk. W powiecie kwidzińskim zwolniono 748 osób z 4 zakładów, najczęściej w firmie Jabil Circuit Poland Sp. z o.o. – 500 osób oraz w Fabryce Plastików Kwidzyn Sp. z o.o. – 200 osób. W powiecie tczewskim zwolniono 735 osób z 10 zakładów, w tym 264 osoby z firmy Flextronic International Poland Sp. z o.o., 160 z Eaton Truck Components Sp. z o.o. oraz 130 z Rationel Polska Sp. z o.o. W Gdańsku w omawianym okresie zwolniono 703 osoby z 13 zakładów – najczęściej Federal Mogul Bimet S.A. – 121 osób oraz FALA Sp. z o.o. – 116 osób. W trzech powiatach województwa, w okresie od stycznia do września 2009 r. nie dokonano żadnych zwolnień grupowych. Należały do nich: powiat sztumski charakteryzujący się najwyższą we wrześniu 2009 r. stopą bezrobocia (22,9%), nowodworski (20,0%) oraz kościerski (15,3%).

- Na koniec września 2009 r., wśród wszystkich kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (poza długotrwale bezrobotnymi) odnotowano wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do grudnia 2008 r. Grupą, którą w omawianym okresie najbardziej dotknęło bezrobocie były *osoby do 25 roku życia* (wzrost o 6 311 osób, tj. o 42,9%) oraz osoby, *które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia* (wzrost o 35,9% - 271 osób). Najwięcej przybyło osób bezrobotnych *bez wykształcenia średniego* (9 987 osób, tj. 24,3%). Jediną grupą, w której zanotowano spadek liczby bezrobotnych były *osoby długotrwale bezrobotne* (o 2 488 osób; 8,0%).

Zmiany liczby bezrobotnych w wybranych kategoriach w okresie od 31.12.2008 r. do 30.09.2009 r.

Wybrane kategorie bezrobotnych	Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek		Udział w liczbie bezrobotnych ogółem		Różnica udziałów
	31.12.2008 r.	30.09.2009 r.	liczba	%	31.12.2008 r.	30.09.2009 r.	pkt proc.
kobiety	42304	48373	6069	14,3%	62,4%	56,0%	-6,4
do 25 roku życia	14704	21015	6311	42,9%	21,7%	24,3%	2,6
które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	755	1026	271	35,9%	1,1%	1,2%	0,1
długotrwale bezrobotne	31106	28618	-2488	-8,0%	45,9%	33,1%	-12,8
powyżej 50 roku życia	14871	17551	2680	18,0%	21,9%	20,3%	-1,6
bez kwalifikacji zawodowych	19607	24238	4631	23,6%	28,9%	28,0%	-0,9
niepełnosprawni	3985	4924	939	23,6%	5,9%	5,7%	-0,2
bez wykształcenia średniego	41088	51075	9987	24,3%	60,6%	59,1%	-1,5
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	8253	8448	195	2,4%	12,2%	9,8%	-2,4
bez doświadczenia zawodowego	14545	18743	4198	28,9%	21,5%	21,7%	0,2
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	7225	8101	876	12,1%	10,7%	9,4%	-1,3
które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	825	1091	266	32,2%	1,2%	1,3%	0,1
Liczba bezrobotnych ogółem	67771	86436	18665	27,5%	100,0%	100,0%	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS – 01

- W ciągu trzech kwartałów 2009 r. powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego zarejestrowały 132,2 tys. osób bezrobotnych, natomiast wyłączyły z ewidencji 113,5 tys. osób, w tym 33,0 tys. z powodu podjęcia pracy niesubsydiowanej (29,1% wyłączeń ogółem) oraz 39,6 tys. osób z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy (34,9% wyłączeń ogółem). Wyłączone z tytułu działań mających na celu aktywizację bezrobotnych były w omawianym okresie 28 493 osoby (25,1% wyłączeń ogółem).
- Wartość wskaźnika fluktuacji w tym okresie wyniosła 86%, co oznaczało, że zarejestrowano o 14% więcej bezrobotnych aniżeli wyłączono z ewidencji bezrobotnych. W roku poprzednim w analogicznym okresie wskaźnik fluktuacji wynosił 123%, co wskazywało na to, że wyłączono z ewidencji o 23% więcej bezrobotnych niż zarejestrowano.

W materiale wykorzystano m.in. dane:

1. *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego we wrześniu 2009 r.*, nr 9, 26.10.2009, Urząd Statystyczny w Gdańsku.
2. *Kwartalna informacja o rynku pracy*, 25 listopada 2009 r., Warszawa, Główny Urząd Statystyczny.
3. *Sprawozdania o rynku pracy MPIPS-01*.